

Jaarverslag Edams Museum 2015 verkort

Verlag van de uitgeoefende activiteiten 2015

Inleiding

Het Edams Museum behoort tot de oudste musea van Noord-Holland. In 1895 is het Koopmanshuis op Damplein 8 aangekocht door de gemeente Edam om hier het Edams Museum in te huisvesten. De toenmalige bouwval is door dr. Pierre Cuypers grondig gerestaureerd en hersteld in zijn oude glorie. Het oudste stenen huis werd weer een lust voor het oog. In de jaren '60 van de vorige eeuw was het huis toe aan een grote restauratie. Deze is uitgevoerd door de architect C.W. Royaards. In 2014 heeft de gemeente Edam-Volendam het pand na funderingsherstel opnieuw ingrijpend gerenoveerd.

Naast het Koopmanshuis heeft het museum de beschikking over een tweede locatie, het voormalig Stadhuis op Damplein 1. Op de eerste verdieping is de dependance van het museum. In twee monumentale stijlkamers met prachtig uitzicht over Edam is ieder jaar een wisselexpositie te zien.

Herinrichting Damplein 8

Na de renovatie is eind januari 2015 de sleutel van het Koopmanshuis overhandigd aan het bestuur van het Edams Museum. De volgende maanden is hard gewerkt om het pand weer gereed te maken om bezoekers te kunnen ontvangen. Het Edams Museum heeft fors geïnvesteerd in voorzieningen als ledverlichting, elektrische- en beveiligingsvoorzieningen, schilderwerk en een glazen schuifdeur bij de entree. Ook zijn onder meer lakenkasten op maat bij de entree en vitrines aangeschaft. Daarnaast is het museum opnieuw ingericht.

Het voorhuis, dat in de 17e eeuw ook al in gebruik was als winkel en ontvangstruimte, is in de sfeer van *Sijde Stoffen en Kostelijke Lakenen* teruggebracht. Vanuit de beeldbepalende openslaande luiken werden de goederen verkocht. In het voorhuis is een aantal gebruiksvoorwerpen uit de middeleeuwen tentoongesteld, zoals een offerblok en een dekenkist.

In het achterhuis bevindt zich op de begane grond de keuken met daarboven de twee slaapvertrekken met drie originele bedsteden. De ruimte is opgefrist en aangevuld met een aantal nieuwe collectiestukken. In de chique achterkamer in het achterhuis hangen een aantal schilderijen en opvallende souvenirs die in die tijd door de koopvaardij werden meegebracht naar Nederland, zoals een ...krokodil. In de gang van het voorhuis naar het achterhuis is over de hele lengte een vitrine gemaakt waarin bodemvondsten uit Edam op een aantrekkelijke wijze worden gepresenteerd.

Op de eerste en tweede verdieping van het pand werd de koopwaar (zoals ook voor enige tijd aardappels) opgeslagen. Op de eerste verdieping, waar de vaste collectie een overwegend maritiem karakter draagt, hangt het drie meter lange schilderij: De scheepsbouwer Osterlingh, van Jan Moolenaar 1682, waarop de Edamse scheepsbouwer trots zijn 92 gebouwde schepen toont. Oude kaarten en schilderijen tonen er de ontstaansgeschiedenis en het maritieme belang van Edam. Een van de topstukken op deze afdeling is een bootmodel. Deze is in bruikleen verkregen van het Westfries Museum Hoorn.

De zolderetage (tweede verdieping) is geheel ingericht met objecten en attributen uit de Edamse religies. Uit kringen van de Katholieke, Lutherse, Joodse, Doopsgezinde en Protestantse geloofsgemeenschappen zijn nooit eerder aan het publiek getoonde stukken bijeengebracht.

Wisseltentoonstelling

Zoals gebruikelijk is op locatie Damplein 1 gedurende het seizoen een wisseltentoonstelling te bezichtigen. In 2015 was het onderwerp „*Vroege Litho's, Late Etsen*”.

Het was aanvankelijk de bedoeling een tentoonstelling samen te stellen over tolleren, hout, metaal, speelgoed, professionele toepassingen etc. De collectie-eigenaar moest echter zijn medewerking

wegens gezondheidsredenen voortijdig afzeggen. In allerijl werd een beroep gedaan op Kunsthandel Laurentius te Middelburg en etsers Reinder Homan uit Bakhuizen (Fr).

Deze heren hebben een interessante verzameling bijeen gebracht over twee druktechnieken: litho's vanaf de ontdekking (begin 19e eeuw) en etsen (techniek al bekend in 15e eeuw) van hedendaagse kwaliteit. Terwijl de litho's stuk voor stuk een eigen verhaal vertellen krijgt de bezoeker een goede indruk van de voortschrijdende ontwikkeling op het gebied van reproductie van beeld op papier. De ets daarentegen roept een vertrouwde, ambachtelijke sfeer op, die in het werk van Reinder Homan goed aantoont dat de 600 jaar oude techniek heden ten dage nog springlevend is.

Kunsthandel Laurentius stimuleert de verspreiding van kennis over en onderzoek naar Nederlandse prenten. De kunsthandel bezit prenten en tekeningen uit West-Europa uit de periode 1550-1850 en is gespecialiseerd in etsen van Rembrandt en watermerk- en papieronderzoek.

De kruislingse samenhang van litho's en etsen roept een schijnbaar anachronisme op. De beide druktechnieken zijn verbonden door de behoefte aan reproductie. Etsen werden al in 1400 gemaakt, litho's pas zo'n 400 jaar later. Daarom koos het Edams Museum voor recent vervaardigde etsen.

Na zijn opleiding aan de academie Minerva te Groningen en de Jan van Eyckacademie in Maastricht specialiseerde Reinder Homan zich tot etsers pur sang. Hij weet zijn onderwerpen met een schijnbaar speels gemak vast te leggen in zink en koper. Oude bomen, een enkel takje, maar ook bermen vol bloemen, een beekdal in vogelperspectief of de nevel boven de velden, allemaal onderwerpen die in zijn etsen langskomen, uiterst minutieus en subtiel uitgewerkt. Stilte, bezieling, liefde en respect voor de natuur samengebracht in etsen die uitblinken door vakmanschap. Verstillings is tot de hoogste macht verheven.

Bezoekers en samenwerking

In 2015 heeft het museum 8.300 bezoekers ontvangen. Het vernieuwde Koopmanshuis trok veel publiek. Maar liefst 6.603 personen hebben een bezoek gebracht aan Damplein 8 en gaven enthousiaste reacties.

Door het plaatsen van een glazen schuifdeur bij de entree was het voor het eerst mogelijk het Koopmanshuis gedurende het winterseizoen open te houden. Als proef is begonnen met openstelling in de weekenden hetgeen op prijs werd gesteld door het bezoek.

De locatie op Damplein 1 trok naast algemeen geïnteresseerd publiek veelal liefhebbers voor de wisseltonstelling. Een rondleiding in de door de gemeente beschikbaar gestelde trouwzaal blijft men bijzonder te waarderen.

De website van het Edams Museum wordt steeds vaker bezocht. Het maandgemiddelde aan webbezoeken ligt in 2015 op 9.750 bij een totaal van 117.000 in het verslagjaar. Een team is wekelijks bezig met de digitalisering van de vele objecten. Inmiddels zijn meer dan 4.100 objecten gefotografeerd. Als alles gereed is en voorzien van herkomst en duidingen, zal een deel van dit digitale depot via de website kunnen worden ontsloten.

Samen werk, samen sterk was het motto van Culture Base red (voorheen Cultuur Compagnie). De Federatief samenwerkende Noord-Hollandse musea hebben dat motto uitgewerkt. Kennis delen, studiebijeenkomsten, netwerk, facilitaire ingangen zijn het directe gevolg van deze koepel (Federatie Musea Noord Holland). Vele activiteiten zijn het gevolg. Het Edams Museum heeft aangehaakt bij het project *Impuls Kleine Musea* dat gepaard ging met een aantrekkelijk campagneboekje voor VVV's, deelnemende musea, bij campings en op beurzen.

Een greep uit de museale samenwerkingen: Catharijne Convent, Westfries museum Hoorn, Zuiderzeemuseum, Jenever Museum Schiedam, Amsterdam museum, Allard Pierson museum en Huis van Gijn (Dordrecht), het Steendrukmuseum.

Jaarcijfers 2015 Stichting Edams Museum

BALANS per 31 december 2015

	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€
ACTIVA		
Inventaris	39.779	8.392
Vorraden	3.591	3.515
Transitoria	21.947	7.882
Liquide middelen	27.235	64.836
Totaal activa	<u>92.552</u>	<u>84.625</u>
PASSIVA		
Kapitaal	0	39.804
Bestemmingsreserves	88.326	28.729
Transitoria	4.226	16.092
Totaal passiva	<u>92.552</u>	<u>84.625</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2015

	<u>Begroot</u>	<u>Werkelijk</u>	<u>Werkelijk</u>
	<u>2015</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
	€	€	€
BATEN			
Bezoekers	23.250	21.219	9.246
Verkopen	750	991	578
Subsidies en bijdragen	30.300	29.357	34.838
Bijzondere baten	0	30.000	0
Rente	1.000	395	491
Totaal baten	<u>55.300</u>	<u>81.961</u>	<u>45.153</u>
LASTEN			
Vrijwilligers	1.750	1.933	1.722
Huisvesting	8.700	18.819	6.371
Collectie	16.800	19.561	8.602
Beheer	24.550	18.930	22.898
Wisseltentoonstelling	3.500	2.926	3.570
Totaal lasten	<u>55.300</u>	<u>62.168</u>	<u>43.163</u>
RESULTAAT	<u>0</u>	<u>19.793</u>	<u>1.990</u>
Verdeling resultaat:			
T.l.v. het Kapitaal		-39.804	-6.505
T.g.v. Bestemmingsreserves		59.597	8.495
		<u>19.793</u>	<u>1.990</u>